

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
MELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY HÓRA 3 PENGÓ,
EGYES SZÁM ÁRA 12 FILLÉR

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
PR. ELŐSZERKESZTŐ:
VITÉZ KOLOSVÁRY BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIAC UTCA 59. SZÁM ALATT
TELEFON 3-42. SZÁM.

Gazdaválság -- gazdahitel

Irta: Pilszkay Árpád.

Az ország pénzügyeinek szanálásával mindinkább előtérbe szorul a mezőgazdaság szanálásának mikéntje. Illetékes tényezők érzik annak szükségét, történetek is kísérletek, csak hogy ezek a kísérletek nem a mezőgazdaságnak, hanem a gyár-iparnak használnak.

Kedvezményes műtrágyaakció, gép- és vetőmagakció látszólag kizárólag a mezőgazdaságot támogatják, tényleg azonban a gyár-ipart segítik, a gazdának pedig nem egyszer még ártanak is. Fursán hangzik, de így van, ha átgondoljuk a gazda helyzetét.

A gazdák kamatmentes hitelbe kapják ez évben a műtrágyát, a gazda iparkodik földjéből többet kiszajtolni, rendel abban a reményben, hogy az új termés többletéből fog fizetni. Jön az új termés, melynek minden egyes szemje előre le van már kötve. Ha most már a termés csak a megszokott középnívón mozog, máris egy adaggal nagyobb az adóssága. Pedig tapasztalatok hián, több mint valószínű, hogy a műtrágya révén várt többletermés az első évben elmarad, a teher azonban nem. Hasonló sokszor a gépakció (terőgépakció) eredménye is. A gazda abban az öröndetes hiszemben, hogy 15-20%-át a vételárnak a kormány viseli, rendel, nem számítva a legtöbb esetben arra, hogy nehéz helyzetben 3-4 évre egy újabb terhet vet a nyakába, annak kamataival, első évi üzemi költségeivel és tapasztalatok drága tandíjaival együtt, anélkül, hogy legalább az első év terméstöbbletét látná. Tehát egy újabb teher, melyet rendes viszonyok között a gazda örömmel vállal, de ma egyenesen siettet az összeroppanását.

Ezek az akciók mind jók és segítenek a nagyiparnak, mert raktárait kiürítik, az így kihelyezett pénzüket pedig biztosítva van, mert a mezőgazdaság 50%-os elterhelése mellett is a másik 50%-ban a fedezet megvan. Az államnak is kellemes, mert a sokat rimánkodó gyár-ipart elhallgatattatja a 15-20% hozzájárulás, vagy egy évi kamatmentesség, jóformán a gép utáni vám, vagy a vámvédelmi nyújtotta ártöbblet. A gazdának, kinek ezek az akciók elsősorban volnának hivatva segítségére lenni, jelenleg csak a kiadás jut és nagyon kérdéses, hogy ki tudja-e várni az esetleg később mutatkozó hasznot. Ma egy mód van a mezőgazdaság megmentésére és az, az **olesó mezőgazdasági hitel!** De nem 8-9%, hanem 4-5% mellett, mert a mezőgazdaság ma 7-8%-nál (kis- és közép-irtok) nem produkálhat többet. Akkor nem kell semmiféle akció, a gazda a kamatdifferenciából beosztva lassan szabadul a terhéstől és fokozatosan, ahogy a pénz futja, beruházásokat eszközöl a többletermeléshez.

A mai 8-15%-os kamatpolitika

mellett nincs mód arra, hogy a gazda kievíckéljen a vállalt adósságok hínárjából, mert a kamat és közterheknek nem gyöz eleget tenni.

Hiába robotol hajnaltól estig, hiába redukálta igényeit a legminimálisabbra, olyan a gazdasági helyzete, mint egy süllyedő hajónak, melyből kétségbeesve meritené a vizet, de erővel nem bírja.

A gazda válságos helyzetét pedig megérzi az iparos és kereskedő is, mert a gazdaosztály igényeinek kényszerű leszállításával legnagyobb fogyasztóját veszíti el.

Hogy a mezőgazdaság ily irányú támogatására megvan a lehetőség és meg is kell lennie, mutatja kicsiben a pár évvel ezelőtt megindított dohánytermelési előleg, hol 10 esz-

tendőre felosztva a befektetett tőke szépen kitermeli magát. Így lehet a többletermelést elősegíteni! De próbálta volna csak valaki a dolgot 10-12%-os kamat mellett megoldani!...

Ott van Németország, Anglia; ipari államok és mégis szükségét látják 4% kamat körüli hitelnyújtással szintén vergődő mezőgazdaságukat talpraállítani.

Tudom, hogy foglalkoznak hivatásuk magaslatán álló érdekképviseleteink (kamarák, egyesületek) ezzel a kérdéssel. Amde szükséges, hogy a rendkívüli fontosságú kérdésnek a legnagyobb nyilvánosság előtt való tárgyalása févén az egyetemes közönség is átlássa az ügy jelentőségét, annak támogatására siessen s a gazdák is felrázva fásultságukból,

harcoljanak az ország és saját maguk megmentésének egyedüli lehetőségéért.

Ez alkalommal nem hallgathatom ei a Körzeti Hitelszövetkezetek, de különösen a mi hitelszövetkezetünk küzdelmeit a kamatleszállítás terén.

Hogy pedig a mezőgazdasági hitel olesó legyen, azt egyenesen, minden központ beiktatása nélkül, a **Körzeti Hitelszövetkezetek útján való kihelyezés által lehet elérni.** Meg vagyok győződve, hogy a mi intézeteink 1/2%-os adminisztrációs költséggel is meg lesznek elégedve, csak jöjjen az olesó hitel mielőbb.

Az olesó hitel egyenlő a többletermeléssel, a többletermelés pedig az ipar és kereskedelem virágzását hozza magával.

A debreceni egyetemi és főiskolai ifjuság memoranduma a numerus clausus ügyében

A keletmagyarországi keresztyén magyar egyetemi és főiskolai hallgatók összesége legutóbb egyhangu határozatot hozott, amelynek értelmében a következő kiáltványt terjesztették a Ker. Gazdasági és Szociális Párt, valamint az Egységes Párt elnökéhez:

Méltóságos Pártelnök Ur!

A Csonka-haza határörvidékének magyar ifjusága keserves vergődéssel tekint Budapest felé. Kiegett a szíve, ököibe szorult a keze, magyar a magyarnak nem mer a szemébe nézni. Ezer év kemény csapásának nyomait viseli a testünk, kínlózó szíviünk most várja a halálos tördőlést. A tör az Önök kezében van.

Önöktől függ a jövőndő magyar nemzeték élete vagy halála! Nem kutatjuk, mert nem kutathatjuk az utjelző köveket, melyek mellett idáig jutottunk, de az látjuk, hogy Önök vezettek ide bennünket. Álljunk meg az utolsó lépés előtt! Gondolják meg, mielőtt kiszolgáltatnak minket internacionálhista, fajidegen honfitársainknak. Félvállról kezelik ügyünket, akik a felelősséget vállalták, még az utolsó órában is. A hatalom az Önök kezében van, de a nemzeti közvélemény vagy a történelem ítélni fog e natalmasok felett is.

Kérön emeljük fel az ököibe szorított kezét, ma még, amíg nem késő; ne árásszák el halódó hazánkat azokkal, kikben már annyit csak

lődtünk s akikben a magyar ifjuság többé megbizni nem tud. Élet és halál felett döntenek, nem tudjuk hinni, hogy nyugodtan mondják ki a nemzet jövőjére a „recipe ferrum“-ot.

A keletmagyarországi keresztyén magyar ifjuság nevében tisztelettel:

Debrecen, 1928 február 16-án.
Hinkó Ferenc s. k. a „Turul“ ker. vezére. Dr. Kriesch Lajos s. k. a „Csaba“ B. E. vezére. Egri Dobray Endre s. k. a „Werböczy“ B. E. vezére. Ifj. Tankó Béla s. k. a „Árpád“ B. E. vezére. Zsiros János s. k. a Szent László Kör elnöke. Dr. Péter Ferenc s. k. a SZEFE elnöke. Hinkó Ferenc s. k. a „Festetich“ B. E. vezére. P. Pap Tibor s. k. az Egyetemi Kör elnöke h.

Sem a keresztyén pártoknak, sem a baloldálnak nem kell a numerus clausus módosítása

A képviselőház mai ülésén ismét csak támadáskok érték a javaslatot — Kossalka János beszéde — Demokrata hízélgés a zsidóknak

A képviselőház csütörtöki ülését féltizenegy órákor nyitotta meg Zsitvay elnök nagy részvétlenség mellett. A baloldal teljesen távol van, csupán a jobboldali sorok népesednek be Kossalka János beszédére.

Kossalka János: A törvényjavaslat eddigi tárgyalása során az ellenzék részéről állandóan azt a vádat hallottuk, hogy a numerus clausus törvényben a zsidóság ellen irányuló ellenszenv jut kifejezésre és most, hogy megakarják változtatni egy új törvénnyel az eredeti törvényt, ezt a hangulatot akarják eloszlatni.

Sokat hallottunk szabadságról beszélni, még pedig a tanulási szabadságról, holott

a szabadságnak minden emberi közösségben meg vannak a maga nehézségei, súlyos szabályai.

Minden társadalomban erkölcsi renddel találkozunk. Minden egyének szabadságát korlátozni kell és ezt a korlátozást az erkölcsi és jogi rend

szempontjából kell megtartani. A korlátozás azonban csak akkor jó, ha az egész nemzet érdekének talajából nő ki. Minden államnak a boldogulása attól függ, hogy a magasabb értelmiségnek milyen a szellemi és erkölcsi tőkéje. A magasabb értelmiség felfogása azonban csak akkor juthat érvényre a nemzeti életben, ha abban minden réteg képviselve van. Az államnak elsőrendű kötelessége és érdeke, hogy a magasabb értelmiség miként való kialakulását figyelje és

ha olyan jelenséget lát fennrogni, amely a nemzeti életre káros befolyással lehet, azonnal lépjen közbe,

mert csak így biztosítható az, hogy a magasabb értelmiség letéteményese legyen a nemzet hagyományainak.

Sok szó esett az elmúlt napokban a tanulási szabadságról. Nem a tanulási szabadság megállapítása a fontos, hanem az a fontos, hogy akik tanulni tudnak, azok tanulhassanak. A

szegény tehetséges ifjaknak meg kell adni a módot arra, hogy tanulhassanak, mert jelenleg az a helyzet,

a tanulási lehetőség a jobbmóduaknak monopóliuma.

Nálunk a diploma csak ígéret a megélhetésre és ez volt az a szempont, mely a főiskolákat korlátozó intézkedésekre indította és amikor fölmerült, hogy milyen szempontból történjék ez a korlátozás, a közérdek sérelme nélkül, akkor kerültek éles megvilágításba azok a statisztikai számadatok, amelyek a zsidóság-
nak az értelmi pályákon való elhelyezkedését bizonyították.

Lehetetlen méltánytalannak tartani, ha önértetes keresztyén társadalom beavatkozik ez ellen és az a kívánsága, hogy egyenlő mértékkel mérjenek minden faj és felekezet számára.

Hogy milyen legyen a korlátozás, arra kétféle mód van. Először a szegénysorsu, erkölcsös és nemzethűség szempontjából megbízható diák-

ságot már a középiskolában gyámolítani kell. Ezt nemcsak ösztöndíjjal gondolom, hanem intézeti neveléssel kapcsolatosan, hogy megfelelő neveléshez jussanak. Ennek már évtizedekkel ezelőtt kellett volna történni és akkor ma nem kellene numerus claususról tárgyalni. De akkor nem tartották ildomosnak erről a kérdéstről beszélni, nem tartották helyesnek statisztikai adatokat felsorakoztatni, mert rögtön felhangzott az antiszemitizmus vádja.

A zsidók térfoglalásáról adatokat olvas fel és megállapítja, hogy a zsidók egyes munkakörökből kivonják magukat.

Rothenstein: Nem engedik be őket!

Gömörei: Ugyan kérem, a zsidók nem mennek kubikosnak, még pesztonkának sem.

Kossalka: A magyarság és a zsidóság érdekeit tisztázni kell. Az eredeti törvény tulajdonképpen mint a zsidóságot védő törvény lépett életbe. Állítja, hogy

e törvény nélkül egyetlen zsidó ifju sem jutott volna annak idején a főiskolába.

A zsidóság a magasabb értelmiség kialakulásában az országos arányszámnak kétszeresében vesz részt ma is. A panasz joga nem a zsidókat, hanem a keresztényeket illeti meg. Meggyőződése, hogy az eredeti törvény nem sújtja a zsidóság érdekeit.

Ezután arról szól, hogy a munkás-ság felfelé törekszik, de a szociálista vezérek ebben nem segítik, hanem ehelyett a zsidóság érdekeit szolgálják.

Az a felfogása, hogy a kormány jól tudja, ha szükség van egy törvény megváltoztatására, de ha erre a külföld akarja kényszeríteni, akkor nem enged. A javaslatot nem fogadja el.

PAKOCs ISTENITI A ZSIDÓKAT

Ezután a demokrata Pakocs József emelkedett szólásra, aki a jólismert liberális frázisokkal hadakozott a numerus clausus ellen. Majd, — saját állítása szerint, — történelmi visszapiantást vetett a zsidók ma-

gyarországi multjára, ami abból állt, hogy a zsidókról elmesélte, miszerint már a honfoglalás előtt itt éltek. Mindazonáltal nem mulasztották el Árpáddal együtt bejönni a verekkei szoroson, a középkorban és újkorban egyaránt a magyar kultúra élén jártak s hasonló jókat, amiket csöndes derűtséggel és bosszúsággal hallgattak meg az Egységes Párt keresztényen tagjai is. A zsidók magyarságának bizonyítására azt állította Pakocs, hogy Bethlen István fanciája, Teleky Pál pedig bessenyő eredetű, egyszóval kiderült felszólalásából, hogy Magyarországon csupán egy őslakos magyar faj van. — és ezek a zsidók.

Közben a miniszterelnök is megjelent a parlamentben, akivel heves vita keveredett.

A miniszterelnök ur kétféle álláspontot foglal el a javaslati kapcsolatban. Mást mondott a kereszténynek és mást az egységes párt liberális szárnyának. — kiáltotta Pakocs.

Petrovác: Ez már kicsorbult furó. Jánosy: Ép most hegyezi. (Derűtségg.)

Pakocs: Eckhardt Tibor azt mondta, hogy

a kormány zsidópénzen választott magának többséget és ezzel a javaslattal fizet.

Bethlen miniszterelnök: A képviselő ur azonositja magát ezzel a váddal?

Pakocs: Nem azonositom magamat de kritikát gyakorolok.

Bethlen miniszterelnök: A képviselő ur saját véleményét adja elő és ne másét. (Helyeslés.)

Pakocs nem fogadja el a javaslatot, ellenben követeli a numerus clausus eltörlését.

Gaal Gaszton szólal fel. A konszolidációnak három kritériuma van, — mondja, — egyik az élelmezés, másik a vagyonbiztonság, harmadik a jogbiztonság. Az utóbbi azt jelenti, hogy a nemzetnek egyetlen egy részét sem szabad kizárni a jogok teljességéből. A törvényekben válogatni senkinek sem szabad. Lényegében a törvényjavaslat

nem érinti a zsidókérdést, noha kétségtelen, hogy zsidókérdés van.

Oka ennek az, hogy a zsidók, mint ilyen, bárhol foglalnak helyet a világon, mindenütt a testi munkával szemben averzióval viseltetnek és csak a szellemi pályákon igyekeznek elhelyezkedni. Ez izgatja természetesen a nem zsidó szellemi erőket. Mindazonáltal a javaslat ezt a kérdést nem oldja meg antiszemita szempontból sem.

A módosító javaslat még rosszabb, mint az eredeti törvény.

Teljesen elhibázottnak tartja azt, hogy amikor egy nemzet kulturfőlényre igyekszik, akkor a tanszabadságot korlátozza. Viszont a tanszabadság nem jelenti az érdekeltek bizonyos hányadának jogát. A mi országunk nem lehet kísérleti nyúl különböző importált ostobaságok számára. A javaslatot nem fogadja el.

Malasics Géza: Az antiszemitizmus terjedéséről beszél. 1917-ben a háboru vége felé kezdődött az országban az antiszemitizmus. Teleky Pál gróf 1919-ben a tudományos antiszemitizmusról mint nemzetmentő eszköztől beszélt és ő vetette fel a numerus clausus gondolatát. Így Teleky szellemi apja a numerus claususnak. Ha most a módosító javaslatot fogadják el, akkor kifelé az lesz a látszat, hogy a törvény nem irányul a zsidóság ellen, ezt azonban senki se fogja elhinni. A javaslat a gyakorlatban olyan változtatást hoz, hogy **a gazdag zsidó ifju pénzzel és**

Rothermere lord újabb százezer pengős adománya a menekülteknek

Budapest, február 16. Rothermere lord újabb 100 ezer pengős adományt küldött a Társadalmi Egyesületek Szövetsége útján a megszállott területekről menekült magyarok javára.

A Rothermere lord által adományozott 100 ezer pengő szétosztásánál a Társadalmi Egyesületek Szövetsége kizárólag csak megszállott területekről 1918. év óta menekülte-

protekciónal megtalálja a módot, hogy bejusson az egyetemre, ellenben a tehetséges szegény ifju, akár zsidó, akár keresztény kimarad.

Ezután az egyetemi ifjuság állásfoglalásáról beszél és azt mondja, hogy a gyűlöletre nevelik az ifjúságot. (Ellentmondások a jobboldalon.) Mivel ez a javaslat csak átmázolása a régi numerus clausus törvénynek, amely a felekezetek közötti békét zavarta, nem fogadja el.

Visszhang a teozófiát ismertető cikkekre

— Levél a Szerkesztőhöz —

Nemzetes vitéz szerkesztő Uram, engedje meg, hogy kedves Hajdúföldünk hasábjain, tehát a nyilvánosság előtt hadd mondjak Önnek köszönetet azért, hogy a teozófia alapvonalait szíves volt velünk ismertetni. Állítom, hogy nemcsak a magam nevében szólok. Sok jóemberemmel beszélgettünk a jelzett cikkek megjelenése óta — s mindenki csak örömmel üdvözölte ezt a helyes tájékoztatást. Sőt hiszem azt is, hogy a Hajdúföld egész olvasótáborának gondolatának adok kifejezést ezekkel a köszönő szavakkal.

Szükség volt e cikkekre. Mert csakugyan igaz az, hogy a teozófia s a hasonló valláspótlékok iránti kíváncsiság benne van a levegőben.

En azokat, akik ma teozófiával foglalkoznak, bátor vagyok két csoportra osztani. Az egyik csoportbeliek csakugyan kapnak rajta, hogy filozófiai tartalmu kérdésekkel foglalkozhatnak; és pedig olyanokkal, a melyek valahogyan kapcsolatban vannak a mindennapi élet problémáinak megoldásával. A másik csoportbeliek a közönséges kíváncsiak, akik szeretnek feltűnni azzal, hogy ők nem hétköznapi eszmékkel foglalkoznak.

Felvetem a kérdést: vajjon kielé-

gíti, — helyesebben kielégítheti-e a teozófia bármelyik csoportot is? A kérdésre határozott **nem-mel felelek.**

A közölt cikkekből bőségesen kitűnik, hogy a teozófia, mint bölcséleti, természettudományi, sőt vallási spekulációk zagyvaléka: higgadtan s rendszeresen gondolkozó koponyát ki nem elégíthet. Komoly hasonlat mondani se tudok reá: valahogyan úgy néz ki az egész „rendszer”, mintha a szakács három tál ételt összehorogtatott volna. Így nem csoda, ha önistenítés, állatimádás, önmegváltás és hasonló, a józan ész által el nem viselhető **teletek** kerülnek terítékre, amelyek a világ minden kincséért se dogmák; ellenben ha a beavatottak kritizálni merik őket, átokkal sújtják a vezetők s kész a **szakadás**, — mint a teozófiák rövid, de dicstelen históriája igazolja.

E sorok írója hivatásszerűen foglalkozik filozófiai és természettudományi kérdésekkel. Emellett szerénytelenség nélkül legyen szabad mondanom, hogy vallási és pedig elsősorban keresztényen világnézeti kérdésekben is van némi jártasságom. De ebből a három körből egyetlenegy egészséges vagy csak elfogadható gondolatot sem találtam, sem abban a rövidre fogott ismertetésben, amit közölni méltóztatott, sem a teozófiák egyéb írásaiban, amelyek többször megfordultak kezemben.

— No és mit mondjak a kíván-

csiakról? A nagyobb átfogásokra és rendszerezésekre aligha képes, tudományosan talán félig-meddig sem képzett koponyákról? A detektivregényeket és templomi prédikációkat megunt, félbenmaradt kisvárosi nagyságokról, ábrándozó bakfiskorról? Talán jobb, ha semmit se mondok; legfeljebb annyit, hogy **ők tetselegnek azzal, hogy magukat kellő pillanatban teozófiáknak kijátszhatják, a jámbor nagymamák és siránkozó szomszédasszonyok méltó csodálatára.** Nekik az a fontos, hogy zagyva beszédekkel s misztikus fölényességükkel magukat minden egyes alkalommal a mások szemében 2—3 ujjnyival megnöveljék.

Sajnos azonban, az **esetek** vannak veszedelmesebb vonatkozásai is. És pedig elsősorban az, hogy a háboru után megkötyagosodott agyvelőket még jobban izgatják s így szabadítják reá szegény elárvahodott közéletünkre.

Nem gondolja kedves Szerkesztő Uram, hogy még éppen csak ez hiányzik a magyar közélet berkeiből? Nincsen-e még ott elég dudva, gaz, bolondító csalmatok, vagy maszlagos nadragulya? Sulyos lelkiismeretlenség manapság eféle boldogombákat plántálni s házak tezejére tüzcsovákat dobálni. Ugyis van elég ellentét közöttünk. Ki van élesedve a politikai, társadalmi és vallási kérdések. Most még egy-egy adag „teozófia” a szegény ma-

gyar koponyákba s éppen kész vagyunk.

Mert hát ne feledjük, hogy a sötét háttérben ott leselkednek kétes alakok, akik vadásznak arra, hogy az emberi lelkeket minél jobban megzavarják; mint Hamletről írva van: lelke harangját félreverjék... És ezek a szellemi kalózok kellő pillanatban készen állanak majd arra, hogy a félrevert harangok zenéje mellé kibontsák a piros lobogót is...

Ezért tartottam én oly nagyfontosságúnak, idején- és helyénvalónak hogy Szerkesztő Uram a maga erőteljes reflektorával rávilágított a teozófia dzsungeljére. Ne feledjük, hogy Debrecenben is kellenél több a rajongó és megbillent lélek; sőt annyian vannak immár, hogy falkákba tömörülnek s nem egyszer a rendőrbírósnak is munkát adnak.

Kérem, folytassa tovább vitéz Szerkesztő Uram ezt a felvilágosító munkát! Önt a Hajdúföld szerkesztői tolla mellett, a szíve felett viselt kis vitézi jelvény is erre kötelezi.

Fogjunk kezét s derítsünk egészséges világgosságot a misztikus lélek-mérgezökre.

Köszönöm, hogy soraimnak helyet adott lapjában.

Testvéri köszöntéssel, nemzetes vitéz Szerkesztő Uramnak igaz tisztelője:

Sellyey Sándor.

A jezsuiták sohasem állottak a „cél szentesíti az eszközöket” tan alapján

A független magyar bíróság ítélete rágalmazónak minősítette a ráfogás hirdetőit — Felmentő ítélet a Czapik — Polónyi perben

(A Hajdúföld tudósítójától.) Országsszerte óriási szenzációt keltett az a napokon keresztül tárgyalt sajtóper, melyet Polónyi Dezső indított dr. Czapik Gyula római-katholikus lelkész, a „Magyar Kultúra” felelős szerkesztője ellen, mivel ez őt rágalmazónak nevezte, amiért egyik védőbeszéde során aposztrofálta azt a történelmi hazugságot, hogy a „cél szentesíti az eszközöket” — jezsuita tan. A tárgyalás folyamán a magyar tudományos élet legkiválóbb reprezentánsai perdöntő érvekkel cáfolták meg a szabadkőmives bünszövetkezetek rágalmát, amelyet évszázadokon keresztül oly nagy sikerrel propagáltak, hogy az már valósággal beidegződött a felületes és kritikánélküli közvéleménybe.

Protestáns hittudósok cáfolják a ráfogást

A legutóbbi főtárgyaláson Polónyi Dezső mentegetődzései után dr. Czapik Gyula tartotta meg védőbeszédét a budapesti törvényszék Schadtanácsa előtt. Rámutatott arra a minősíthetetlen liberális rágalomhadjáratra, mely a katolikus egyházat egyik előkelő és reprezentatív szervén, a jezsuita-renden keresztül igyekszik támadni s ezáltal a magyarság egységét megbontani. Cíttalta a leghíresebb protestáns hittudósok és történészek, így Neumann, Grünberg és Fishher professzorok véleményét, melyek egytől-egyig rágalomnak minősítik e ráfogást. Ezután hivatkozott a római katolikus egyház morális presztízisére, mely

egy pillanatig sem engedné működni a jezsuitákat, ha ilyen elveik volnának. Felemlítette, hogy 30.000 jezsuita irónak csaknem százezernyi munkája és 400 esztendőnek története szolgáltat bizonyítékot Pázmány Péter és Faludi Ferenc rendjének igazsága mellett.

A felmentő ítélet

A büntetőtörvényszéken dr. Schadt tanácselnök csütörtökön délelőtt 11 órakor hirdette ki az ítéletet, mely szerint Czapik Gyula lapszerkesztőt felmenti a vád és következményei alól. Polónyi Dezsőt kötelezi 1100 pengő perköltség megfizetésére.

A törvényszék indoklásában kimondta, hogy az a kijelentés, „a cél szentesíti az eszközt”, rágalmazás, mert ennek az elvnek a használata azzal egyenlő, hogy akire ezt az elvet vonatkoztatják, bármilyen cél elérésére nem válogatós az eszközökben és a jót és erkölcsöt is felhasználja. Ha valaki azt állítja a jezsuita rendről, az e tények valóságos esetén közmegejtésnek teszi ki a jezsuita rendet.

A bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatása után megállapította, hogy a jezsuiták a „cél szentesíti az eszközt” sem nem tanították, sem nem gyakorolták.

Az ítéletkihirdetés után a többszáz főnyi közönség Polónyi Dezsőt csaknem inzultálta. „Le a katolikus áruval!” — „Szégyelje magát! Puj!” kiáltások egész áradata zudult feléje, ugyanarra, hogy a felbőszült tömeget rendőri karhatalommal kellett szétszórni.

BALOZO DEBRECEN

A Szent László-kör táncestélye

Óriási érdeklődés mellett zajlott le csütörtök este az Arany Bika zsúfolásig telt kistermében a debreceni Szent László-kör táncestélye, amelyen a zenét Kiss Béla és az orosz „Volga”-zenekar szolgáltatta. A pompás táncestély fővédnökei dr. Lindenberger János prépost, dr. Verzár Frigyes egyetemi rektor, dr. Lang Nándor egyetemi tanár és dr. rufi Varga Kálmán gazdasági akadémiai igazgató, felsőházi tag voltak. Az estélyen nagyszámban jelentek meg Debrecen uritársadalmának előkelőségei, akik sorában többek között ott láthattuk dr. Verzár Frigyes egyetemi rektort, dr. Marton Géza jogkari dékánt, dr. Illyefalvy Vitéz Géza, dr. Kovács Andor egyetemi tanárokat és másokat.

A táncot 9 óra után Zsiross János Rathbauer Jolival, Karácsonyi Ágoston Cornél Balassa Klotilddal és Gassner László Veress Gizivel nyitotta meg.

A pompásan sikerült táncestélyen, amely a késő éjszakai órákig tartott a legjobb hangulatban, — a megjelent hölgyek közül a következők nevét sikerült feljegyeznünk:

Urasszonyok: dr. Hangel Károlyné, Szép Lászlóné, Nagy Ferencné, Farkas Györgyné, dr. Merker Mártonné, Erdey Jánosné, Fazekas Imréné, Veres Lajosné, dr. Bézy Elemérné, özv. ösbudai Rátz Béláné, Patak Emilné, Erben Tivadarné, Sza-

bó Lajosné, dr. Kelemen Ernőné, Tőkés Gáborné, Asztalos Andrásné, Balassa Sándorné, özv. Veress Árpádné, dr. Szabó Endréné, Füstös Miklósné, Szalay Pálné, Bajomy Józsefné, Köllönte Gézné, Angraláti Tivadarné, Csiky Gergelyné, Höffer Irénéné, dr. Márton Kálmánné, özv. Simai Ödönné, Brummer Jánosné.

Urleányok: Nagy Katai, Farkas Ella, Merker Ica, Fazekas Ella, Veres Gizi, Rathbauer Joli, Patak Nusi, Bézy Mani, Balogh Flóra, Erben Irén, Szabó Klári, Szöke Mária (Biharugra), Pákozdy Manci (Győr), Goulton Belly, Lehmann Gabriella, Gabriella, Komáromy Ilus, Asztalos Gizi, Asztalos Kató, Balassa Vica, Veress Irma, Szathmáry Masi (Ditró), Füstös Blanka, Szabó Ponka, Szabó Csiri, Szalay Irén, Bohoss Róza, Dávidházy Etel, Balassa Klotild, Bajomy Ilke, Schwartz Lily, Csiky Etelka, Höffer Lily, Vattay Magdus, Böhm Lily, Váray Gizi, Kis Mady, Márton Malvin, Kovács Teri, Kovács Ilus, Brummer Rózi és Gizi.

UTAZÓK BÁLJA

A Kereskedők és Utazók zártkörű bálját február 25-én, szombaton este rendezik az Arany Bika disztermében. A vigalmi-bizottság 100 tagu rendezéssel karöltve fáradozik, hogy az estélyt minél fényesebbé és kellemesebbé tegye.

Az Arany Bikának anélkül is gyö-

nyörül diszterme valóságos palmaerdővé varázsolódik át ezalkalomra, tánchoz a zenét egyik fővárosi jazzband zenekar és Kiss Béla országos híri zenekara fogja szolgáltatni.

A báliroda, amely az egyesület helyiségében van, (Bika első emelet),

állandóan működik; a meghívók szétküldése még mindig folyamatban van, ugyanott válthatók meg az estély belépőjegyei is a számozott és borítékos meghívók felmutatása mellett.

A budapesti iparosok nagygyűlésen tiltakoztak az új munkásbiztosítási törvényjavaslat ellen

Budapest, február 16. Csütörtökön este a budapesti iparosok nagygyűlésre jöttek össze, hogy tiltakozzanak a munkásbiztosításról szóló új törvény ellen. A nagygyűlés határozottan kimondta, hogy a munkásbiztosításnak január 1-én életbe léptetett új rendje, nemcsak hátrány, hanem jelentős veszedelem lehetőséget rejti magában. Kifogásolták, hogy a munkásbiztosítás nagy adminisztrációja súlyos adóterhet ró az iparosságra, továbbá, hogy az ugynevezett önkormányzatnak

semmi befolyása nincs a tisztviselők s orvosok kinevezésére és munkakörére és hogy az elnöknek és vezérigazgatónak vétő joga van és a mindenkor fenyegető járulékemelés a tagok hozzájárulása nélkül megtörténhetik.

A nagygyűlés követelte az autonómiát és azt, hogy a kisiparosokat és kiskereskedőket szintén vonják be a biztosítottak körébe. Emlékiratot nyújtanak át a népjóléti miniszterhez és kérik a sérelmek sürgős orvoslását.

Halálba kergettek egy fiatalasszonyt, mert testvérkét akart a gyermekének

Megrendítő tragédia egy baranyai községben

(A Hajdúföld tudósítójától.) Borzalmas és felháborító tragédia játszódott le az elmúlt napon egy kis baranyai faluban Pécsbogatán, ahol az egyke miatt halálba üldözték Baranya legszebb 19 éves paraszmenyecskejét, Bótor Józsefnét. Bótor Józsefné férje jómódu parasztember volt. Az asszonynak nem régiben született egy kisfia s most ott tartott, hogy világra hozza második gyermekét. A férj és az anyós ez ellen a leghevesebben tiltakoztak és mindent elkövettek, hogy a második gyermek világra jövetelét megakadályozzák, mert azt akarták, hogy a vagyont az „egyke” örökölje. Az anyós válogatott kínzásokkal, ütéssel, veréssel kényszerítette az asszonyt, hogy forduljon javasasszonyhoz s

világra hozam ezt a gyermeket, — védekezett a kétségbeesett menyecske.

A kínzásoknak azonban nem akart vége szakadni. Bótorné ismét megtört és újra elment a javasasszonyhoz, aki végrehajtotta a műtétet, mely természetesen nem sikerült. Az asszonyt óriási fájdalmak lepték meg, azonban a család nem engedte meg, hogy orvost hívasson magához. Az elmúlt napon azután

a szerencsétlen asszony kiszenevedett.

A felháborító bűnygyben megindult a vizsgálat s Bray Zoltán kir. ügyész a bűnös anyóst, id. Bótor Józsefnét, a menyecske nevelő anyját Szabó Józsefnét és a műtétnél segédkező Böröcz Rozáliát letartóztatta.

Ölesse meg magzatát.

Bótor Józsefné egy ideig ellenállt, azonban a kínzások alatt megtört és el is ment az egyik falubeli javasasszonyhoz. Az első műtét azonban nem sikerült, mire az anyós újra kezdte az ütlegetést, szidalmazást. A fiatal gyerekasszony könyörgött, hogy ne bántsák.

— Menj vissza a javasasszonyhoz!
— parancsolta az anyós.
— Anyám az Isten akarja, hogy

Megjelent

Dr Kovács Andor

törvénytárgyaló szakmunkája az új büntetőnovelláról. 000000000

Kapható minden könyvkereskedésben.

Ara: 2 pengő 40 fillér.

Molnár Lajos

„Korona” sörház, étterem és külön helyiségeiben Debrecen, Csapó-u. 17. (Szinházi átjáró)

Étlap szerint választva!	ebéd egy óra . . . P 36.—	MENÜ:
	ebéd és vacsora egy óra 60.—	leves, sült kőrítéssel v. főzelék tésztával v. sajt
	ebéd v. vacsoramenü nap. . . 1.40	

Az étlap oltató áraival a legkényesebb igényeket is ellátja. Választékos zóna reggeli 40 fillér.

Dupla márciusi sör 1 pohár 40 fillér, 1 korsó 60 fillér.

Uradalmi fajborok literje 1.20, 1.60, 2.00 és 3.00 pengő.

A legjobb minőségű palackozott borok 2 — pengőtől.

Banketteknek, tarsasvacsorák és egyéb összejövetelekre akár 500 személyre is külön termek vannak modernül berendezve.

Bálok, hangversenyek és nagyobb mulatságok a legelőkelőbb tarthatók meg a diszterem és mellékhelyiségeiben.

Szinház után vacsora! Minden este Benczi Orbán elsőrendű zenekara játszik!

A kultusz tárca a tanítókon is keresni akar

(A Hajdúföld tudósítójától.) Jeney László református tanító-testületi elnök kérte a városi tanácsot, hogy igazolja, hogy magánosok részére mennyiért árusítja a fát az eprekerti faraktár. A tanítók ugyan is fát kapnak a várostól, azonban ennek értékét a kultuszminiszterium a napi árnál magasabb összegben számolja el a fizetéskiegészítésnél. Egyszóval az a helyzet, hogy a kultuskormány a tanítókon is nyereszkedni akar. A városi tanács teljesítette Jeney kérését és a kért igazolványt kiadta.

Tizennégy napra fogházra ítélték egy zsaroló házaspárt

(A Hajdúföld tudósítójától.) Még 1926 év decemberében kiküldte sóffőrijét a Hungária gőzmalom Földes községbe, hogy a már előre megvásárolt búzát hozza be a cég teherautójával. Demeter Emil sóffőr két napszámmal ki is ment Földesre és felrakták a búzát. Visszafelé jövet a nagy sárban elakadt az autó és nem lehetett folytatni tovább az utat. A sóffőr a két napszámmal bement a szövetkezetbe és mulatni kezdtek. Demeter sóffőr, amíg a pénze tartott fizette a csekket, de később, mikor már teljesen berugtak, derűborura hozatták az italt és nem fizettek. Husztics Mihály, a szövetkezet vezetője és a felesége, hogy magukat elfogyasztott, de nem fizetett italok miatt kártalanítsák, lehúzták a sóffőrt bundáját, majd arra kényszerítették, hogy adjon búzát nekik biztosítékképpen. A két napszámos be is vitt fedezetül egy zsák búzát s erre visszaadták a sóffőrt bundáját. A tegnapi megtartott főtárgyaláson a debreceni kir. törvényszék Rézler Ervin tanácselnök büntető tanácsa bűnösnek mondta ki zsarolás vétségében Husztics Mihályt és a feleségét, mert tudták, hogy a buza nem képezte a sóffőrt tulajdonát, mégis kényszerítették a bűncselekmény elkövetésére. A bíróság 14-14 napi fogházbüntetésre ítélte a házaspárt, akik a bűnösség megállapítása miatt felelősek a kir. táblához.

Horvay Róbert dr. előadása

a Népszerű Főiskolai Tanfolyamon

(A Hajdúföld tudósítójától.) A Népszerű Főiskolai Tanfolyam csütörtökön délután 6 órakor tartotta első ideai előadását a kollégium színiültig megtelt dísztermében. Dr. Darkó Jenő egyetemi professzor megnyitotta után, melyben bejelentette, hogy a most meginduló tanfolyamot hat felvidéki tárgy előadás vezeti be.

Tuster Jolánka

szavaltá meglepő erővel és előadásbeli készséggel ifj. dr. Liszt Nándor „Üzent a Tátra” című hazafias költeményét. Szavaltata, mely tökéletesen fejezte ki a magyar bánat és élniakarás hangulatát, akkora sikert aratott, hogy a közönség a művészi szempontból is kifogástalan, gyönyörű előadást percekig tartó ünneplésben részesítette.

Utána

dr. Horvay Róbert

főreáliskolai c. igazgató tartotta meg nagyértékű és tudományos alapos-sággal felépített szabadelőadását a Szepességéről.

Mikor hozzáfogok előadásomhoz, — mondotta a tudós professzor, — az itt elhangzott költői szavak hatása alatt állok és hálát adok az alföldi magyar léleknek, mely a Szepesség fiait, a földet túró és erdőt irtó szepességi magyarokat annyi megértéssel és szeretettel veszi körül. Ezután ismertette a Szepesség történetét. Anonymus megbízható feljegyzései szerint Bors vezér csapatai alapították meg ezen a területen először őrhelyeket. A németek első raja a XII. század közepén telepedett meg. Vá-

zolta a tatárjárás pusztításait, mikor a németek a Hernád völgyébe menekültek. IV. Béla helyükbe behívta a szászokat, kikről a nyelvtudomány segítségével megállapították, hogy a mai Porosz-Sziléziából származtak ide. Előadása második részében ismertette a szepességi németajku magyarok különböző tájszólásait, szokásait és izzó magyar öntudatát. A nagyértékű előadásért a közönség hosszantartó tapsviharral mondott köszönetet.

Fogházra ítélték egy volt jegyzőt, mert megrágalmazta Biharmegye tisztikarát

(A Hajdúföld tudósítójától.) Vass Elek volt jegyző bűnperét tárgyalta a debreceni kir. törvényszék Rézler Ervin elnökleite alatt működő büntetőtanácsa. Vass Eleket rágalmozás miatt állította Bihar vármegye alispánja, illetőleg tisztikara a bíróság elé.

Vass Elek ellen fegyelmi eljárást indítottak s ennek során Vass Elek egy felebbezést adott be a belügyminiszterhez címezve.

A felebbezésben ilyen kitétel volt: „A belügyminiszter ur bizonyára

nem tiporja lábál az igazságot, mint ezt a vármegyénél teszik, ahol ez általános szokás.”

Vass Elek a bíróság előtt azzal védekezett, hogy őt mellőzés érte vármegyénél s igazát a belügyminiszternél akarta keresni. Elkeseredésében írta ezeket a kifejezéseket.

A bíróság bűnösnek mondta ki Vass Eleket felhatalmazásra üldözendő rágalmozás vétségében s ezért 14 napi fogházra és 30 napi pénzbüntetésre ítélte.

Az ítélet ellen az ügyész és a vádlott felebbezést jelentett be.

Mit fog tartalmazni a rövidesen elkészülő gazdatisztitörvény

Budapest, február 16. A rövidesen elkészülő gazdatisztitörvény, mint megbízható forrásból értesülünk, lényegében a következőket fogja tartalmazni:

Azok a birtokosok, akiknek birtokuk után 10 ezer aranykoronát meghaladó kataszteri tiszta jövedelmük van, kötelesek okleveles gazdatisztet alkalmazni s ha birtokuk kataszteri tiszta jövedelme meghaladja a 25 ezer aranykoronát, ugy a földbirtokos, illetőleg a bérlő minden 25 ezer aranykorona kataszteri jövedelem után egy-egy okleveles gazdatisztet alkalmazni köteles. A 6 ezer

korona kataszteri tiszta jövedelmet meghaladó földbirtoknál legalább egy földműves-iskolát végzett, a 2-6 ezer koronáig terjedő tiszta kataszteri jövedelem után a birtokosok vagy bérlők téli gazdasági iskolát végzett gazdasági kezelőt kötelesek alkalmazni. Ezek a kötelezettségek csak akkor állanak fenn, ha a birtokosnak magának nincsen megfelelő képzettsége. A törvénytervezet szerint a kötelező alkalmazás csak 1930-tól kezdődik.

A javaslat másik része a gazdatiszttek, illetőleg a kezelők kötelező nyugdíjbiztosításáról intézkedik.

Botrányos verekedés fordulatokban gazdag tárgyalása a rendőrbíróságon

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni rendőrség kihágási ügyosztálya csütörtökön délelőtt tárgyalta a múlt év november 18-án történt verekedést, mikor is egy 14 éves, kihívó viselkedésű leány miatt a sógorok megverték egy fiatalembert.

Az említett napon a Miklós-utca és a Piac-utca sarkán posztoló rendőrhöz egy kisfiú szaladt oda, és figyelmeztette a rendőrt, hogy a Piac-utca 73. számú ház kapujában egy fiatalember szorongat egy lányt. A rendőr odament a megnevezett házhoz és leigazoltatta a fiatalembert, aki Keresztury János közművesnek igazolta magát, míg a leány Csapó Amália nevet mondott be a rendőrnek.

Amíg a rendőr a jegyzőkönyvet vette fel, a kapu alá érkezett a leány két sógora. A S. és K. Gy. vásári kereskedők, akiket egyik ismerősük az utcán informált a kapualjban lejátszódó incidensről, akik most dühösen

Az utcán formális verekedést rögtönöztek, amelynek egész sereg bámulója akadt. A rendőr bekísérte a rendőrség ügyeletére a verekedőket és megkezdte a kihallgatásukat. A kihallgatás során Keresztury elmondta, hogy a leány a kapuban nyelvét öltögette rá és illetlenül viselkedett, mire ő megfogta a karjánál fogva a leányt és elküldte a gyereket a rendőrhöz, nehogy elszaladjon a leány a feljelentés előtt. A rendőrség kihágási ügyosztályán tegnap tárgyalta a Piac-utcai verekedést. A tárgyalásra számos tanu volt beidézve, akik igazolták a leány botrányos viselkedését, majd kisült,

hogy a leány hamis nevet mondott be az igazoltató rendőrnek.

A bizonyítási eljárás lefolytatása után a rendőrbíró a 14 éves fiatalkoru leányt erős megdorgálásban részesítette, akit csak a fiatalkoru mentett meg a súlyosabb büntetés-től, — A. S. és K. Gy. vásári kereskedőt — a két verekedő sógort — pedig 15 és 20 pengőre ítélte el a rendőrbíró. Keresztury Jánost felmentették.

Tavasszal megkezdik a köztemető körülkerítését

(A Hajdúföld tudósítójától.) A városi tanács csütörtöki ülésén foglalkozott a köztemető körülkerítésének ügyével. A köztemető körülkerítését már a tavaszon megkezdik. Egyelőre csak három oldalon, cölöpökre szegezett dróttal kerítik körül a köztemetőt. A negyedik oldal kerítését később készítik el betonból.

A városi tanács egyébként egyik legközelebbi ülésén foglalkozni fog a köztemetőhöz vezető sugár ut kijelölésének ügyével s valószínű, hogy ezt a sugár utat már a tavasszal kijelölik s építését rövidesen megkezdik.

Vesztett kutya borzalmas garázdalkodása Ujfehértón

Négy apró gyermeket mart meg

(A Hajdúföld tudósítójától.) Tegnap délelőtt az özv. Pataky Lajosné házőrző kutyája az udvaron játszó unokáját és azoknak játszótársát, u. m. Csonka Mihály ácsmester két kis fiát, Pataky János közműves kis fiát, Valent István közműves kis fiát játszadozás közben megharapta. A kis gyermekek az udvaron szaladgáltak és a kutya a szalma alatt hevert s hogy ott szaladtak el a gyerekek, mindegyikhez hozzákapott, így mind a négy gyereknek, kinek kezét, kinek lábát marta meg. Mind a négy gyermeket ma este felvitték a Pasteur-intézetbe.

Ugyanezen a napon négy vestett kutyát vertek agyon a környékbeli emberek.

Gondos szülők a Kölesbúdos Segélyező Egyesület takarékpénztárával lephetik meg gyermeküket.

Intézkedések a Dérimúzeum anyagának megőrzésére

(A Hajdúföld tudósítójától.) A városi tanács ülésén Csürös Ferenctanácsnok bejelentette, hogy a múzeum igazgatósága megkezdte a Dérimúzeumba való beköltözést. Miután az új múzeum környéke nincs világitva és az épületben nagyértékű műkincseket helyeznek el, a városi tanács átirta a rendőrséghez és kérte, hogy a múzeum környékén megfelelő számú rendőrszemet helyezzen el. A városi tanács a múzeum állandó őrzésére ideiglenesen az új épületbe rendelte a városi múzeum hajdúját.

Szóba került ezután, hogy a múzeumban fel kell szerelni a telefont, amire különösen tűzbiztonsági szempontból van szükség. Csürös tanácsnok azt javasolta, hogy egy főállomást és három mellékállomást szereljenek fel. Vásáry főjegyző erre megjegyezte, hogy felesleges annyi mellékállomás. Talán még a múzeumnak is telefont akarnak adni. Ennyi telefonra nincs szükség, hiszen a múzeumnak és a könyvtárnak ugy sem lesz külön igazgatója. Végül is a tanács úgy határozott, hogy a múzeumban egy fő és két mellékállomással szereli fel a telefont.

Fizessen elő a Hajdúföldre

Ebben az évben felépül a debreceni csendörkerület székháza

Csendöriskolát is akarnak építeni Debrecenben

(A Hajdúföld tudósítójától.) Debrecen város közgyűlése még régebben elhatározta, hogy a Salétrom-laktanya előtt megfelelő nagyságú telket ad a debreceni központi csendörparancsnokság székháza részére. A közgyűlés a telket azzal a kikötéssel szavazta meg, hogy a székházat 1928 őszéig fel kell építeni.

Most azután a csendörkerületi parancsnokság átirta a városi tanácshoz és kérte, hogy a közgyűlés által kiadott helyezett telket jelöljék ki, mert tavasszal valószínűleg sor kerül az építkezés megkezdésére.

Miután azonban szükséges volna, hogy a nős tisztek és altisztek a város belterületén lakjanak, a csendörparancsnokság azt tervezi, hogy a székházat megosztja és a város belterületén is épít egy alkalmas házat,

melynek céljaira telket kért a várostól. Meg is jelölte, hogy a legalkalmasabbnak tartaná a Mácsai-utca sarkán lévő dűledező ház telkét. Ez esetben a Salétrom-laktanya előtti részen a csendöriskolát építenék fel.

A városi tanács értesítette a csendörkerületi parancsnokságot, hogy a Salétrom-laktanya előtti telket hajlandó kijelölni, azonban a másik telket nem adhatta át, mert hiszen a város nem rendelkezik, amennyiben a Mácsai-utca sarkán lévő dűledező ház telke magántulajdonban van. A városi tanács egyébként megbizta Vass Károly tanácsnótot, hogy lépjen érintkezésbe a csendörkerületi parancsnoksággal és tájékoztódjék a csendörérség által kért újabb telek ügyében.

Harc tiz törvényhatósági bizottsági tagság sorsa körül

A városi tanács a közigazgatási bíróság elé terjesztette a baloldal panaszát

(A Hajdúföld tudósítójától.) A város legutóbbi közgyűlésén a törvényhatósági bizottsági tagok névjegyzékének kimutatása kapcsán Hegyemegi Kiss Pálék nagy vitát rendeztek és azt követelték, hogy 10 választott törvényhatósági bizottsági tagot, akik 1921-ben és 1922-ben virilis jogukat gyakorolták,

töröljenek a közgyűlési tagok sorából.

Hegyemegiek ezt azzal indokolták, hogy akik egy ideig virilis jogukat gyakorolták, választott tagságukat elvesztették és így már nem tagjai a közgyűlésnek. Hatáskör hiányában erre az indítványra a főispán a szavazást nem rendelte el, mire Hegyemegiek a napokban panaszt adtak be a közigazgatási bírósághoz s kérték, hogy a 10 mandátumot a közigazgatási bíróság semmisítse meg.

A városi tanács a panaszt most a következő kíséreléssel terjesztette fel a közigazgatási bírósághoz:

A törvényhatósági bizottsági közgyűlés kimondotta, hogy 10 törvényhatósági bizottsági tagnak, akik választott bizottsági tagok voltak s akik választásuk után részt vettek 1921. évben, részt vettek 1922. évben tagsági jogaikat mint legtöbb adófizetők gyakorolták, akiknek helye azonban választás után betölthető nem volt és nem is töltetett be,

választott tagságuk fennáll és az időközi választást csak az ezeken felül levő üres tagsági helyekre rendelte el.

E határozat ellen annak idején a közigazgatási bírósághoz panaszt nyújtottak be. Ez a panasz azonban visszautasított, mert az 1896. XXVI. t.-c. 41. §-ának 2. pontja a közigazgatási bíróság hatáskörét a törvényhatósági bizottsági tagok választása körül támadt vitás ügyekben a törvényhatóság állandó bíráló választmányának határozata ellen adja meg. Vagyis a közigazgatási bírósági panasz akkor éled fel, amikor az állandó bíráló választmány már döntött azok felett a felelősek felett, amelyek az igazoló választmányának a választ-

tási eljárás, illetve a megválasztott törvényhatósági bizottsági tagok választási képessége tárgyában kelt határozatai ellen emeltek.

A törvényhatósági bizottság ezen 848/1922. bkgy. sz. határozata alapján

soha senki az igazoló választmányhoz nem fordult azzal a kéréssel, hogy az említett tiz törvényhatósági bizottsági tag választott tagsági minőségének megszűnését állapítsa meg.

Mindezek folytán az említett tiz törvényhatósági bizottsági tag a névjegyzékbe állandóan felvett.

A törvényhatósági bizottság 1928. évi tagnévsorának kimutatása alkalmával tette H. Kiss Pál a panaszban tett indítványát.

Tekintettel arra, hogy a törvényhatósági bizottság tagjaira vonatkozólag azt, hogy tagsági képességgel bírnak-e, hogy tagságukat elvesztették-e, maga a törvényhatóság nem állapíthatja meg, hanem csak az igazoló választmány, a bíráló bizottság és a közigazgatási bíróság,

az indítvány hatáskör hiánya miatt szavazásra sem volt feltehető.

H. Kiss Pál már a törvényhatóság ülésén bejelentette, hogy a törvényhatósági bizottság e határozata ellen, amellyel a bemutatott névsort tudomásul veszi, panaszt fog beadni. A panaszt be is adta, bár ebben már nem hivatkozik a paragrafura, csak magára a t.-c.-re. Minthogy a közigazgatási bíróság tulajdonképp már ugyanezen ügy során kimondta, hogy a jelen ügyre az idézett törvénycikk 41. §. 2. pontja vonatkozik.

Ennek alapján a tanács kéri, hogy a közigazgatási bíróság a Hegyemegi panaszát utasítsa vissza.

Magyar ember csak magyar lapot olvas. Kávétájszban borbélynál, újságárusnál követelje a „H A J D U F Ö L D”-et!

A MÁV műhelyi alkalmazottak házázó szövetkezete családi és munkásházak építésére telket kér a várostól

Kétszázezer pengős kölcsönt akarnak felvenni

(A Hajdúföld tudósítójától.) Ismeretes, hogy a MÁV. műhelyi alkalmazottak házó szövetkezete nemrégiben kéréssel fordult a városi tanácshoz, hogy a szövetkezet részére adjon telket a Dobozi-temetőben, engedje át a szövetkezetnek a Kónyai 40 holdas ingatlant és az epreskerti faraktár, valamint a Nyilas-telep között fekvő területet. A városi tanács akkor érdemileg nem tájékozott ebben az ügyben, ellenben hajlandónak nyilatkozott arra, hogy a szövetkezet vezetőit a kérés részleteire nézve szóbelileg is meghallgassa.

A MÁV. műhelyi házóhelyépitő szövetkezet vezetői csütörtökön jelentek meg a városházán a városi tanács ülésén, ahol részletesen kifejtették céljaikat.

Benedek Sándor főmérnök előadta, hogy

a szövetkezet családi és munkásházakat akar létesíteni.

Erre a célra annak idején már szerettek is telkeket, melyeket azonban a változott viszonyok miatt kénytelenek voltak eladni. Öt éve ismét megalakult a szövetkezet, amely szép eredményekkel működik. A MÁV. műhely területén van egy textilárudája, amelynél a műhelyi alkalmazottak kedvezményes áron szerzhetik be szükségleteiket. A műhely vezetősége ezt az árudát most ki akarja telepíteni a műhely területéről. Ez a textiláruda jól jövedelmező üzlet, melyből

1200 ember vásárol

és éppen ezért ezt szeretnék még jobban kiépíteni. Erre a célra is szükség lenne a várostól kért telkekre. A telkeket ugyanis úgy használnák fel, hogy parcelláznak, hogy az áruda részére szükséges terület ingyenbe maradjon a szövetkezetnek s ez esetben a textiláruda mellé még több altruista intézményt is csinálnának.

A házóhelyépitő szövetkezet tavaly megvette a Kuczik-féle 42 holdas telket s ezt parcellázta is olyan módon, hogy

abból 172 házóhelyet csinált.

Benedek Sándor rámutatott még arra is, hogy a Nyilas-telepi Népkör helyisége sem felel meg jelenleg céljának és ezért a kör számára is szeretnének egy új helyiséget építeni még pedig a várostól kért telkek felhasználásával.

Ezután Gévay Béla ügyvéd fejtegette, hogy a szövetkezetnek több, mint ezer tagja van. Rámutatott arra, hogy a szövetkezet sikeresen osztotta fel a Kuczik-féle telket is. Ez a telkerész szintén megváltási eljárás alatt állt, azonban az OFB mentesítette azt. Így akarnak eljárni a Dobozi-temető maguk számára kért részével és a kónyai ingatlannal is. Ezek a telkek szintén megváltási eljárás alatt állnak, azonban a szövetkezet bírja az OFB határozott ígértét,

mely szerint, ha a szövetkezetnek és a városnak sikerül megegyezni, ezeket a földterületeket mentesítik a megváltási eljárás alól.

Rámutatott azután, hogy a szövetkezet élénken foglalkozik a Nyilas-telep ügyeivel is és ezt a 16.000 lakosu telepet kulturális tekintetben is magasabb színvonalra akarja emelni.

Ami a házó építését illeti, kijelentette, hogy a szövetkezet utján épített munkásházak

darabonként 2000 pengőbe kerülnek.

Ebben az összegben benne foglaltatik a telek ára is. Minden házó udvarán kutat is csinálnának és ez is kitér a kétezer pengőből.

A szövetkezet tehát azt kéri a várostól, hogy a kért telkeket engedje át részére ezenkívül járjon közbe a Takaré- és Hitelintézetnél, hogy a szövetkezet és ennek tagjai kölcsönt kapjanak az építkezésre.

Ha tizenöt évre kapnának törlesztéses kölcsönt, a kamatokkal és annuitásokkal 5000 pengőre emelkednék fel egy munkásház építési költsége, azonban ez aránylag még mérsékelt összeg, melyet a szegényebb emberek is kényelmesen visszafizethetnének 15 esztendő alatt. Ha száz házó akarnak építeni, egyelőre legalább is 200.000 pengőre lenne szükségük.

Kéri a tanácsot, hogy ennek a kétszázezer pengős kölcsönnek folyósítására járjon el a város bankjánál, a Takaré- és Hitelintézetnél.

Vásáry István polgármesterhelyettes kijelentette, hogy tanács tudomásul veszi az elhangzott bejelentéseket, melyeket tárgyilagosan és jóindulattal fog elbírálni. Szükséges azonban, hogy a szövetkezet igazolja, miszerint

a MÁV. részéről milyen támogatásban részesül.

Itt ugyanis arról van szó, hogy a város lakosságának csak egy bizonyos rétegét segítyeznék, ha a kérést teljesítik. Ez pedig anélkül nem lehetséges, ha a MÁV. nem ad megfelelő támogatást a szövetkezetnek. Benedek főmérnök bejelentette, hogy a szövetkezet működése

a MÁV. igazgatóságánál is a legnagyobb megértéssel találkozik

s a MÁV. támogatja is a szövetkezetet, amennyiben 200 kilométeres körzetben belül rezszi áron fuvarozza részére az építkezési anyagokat. Kijelentette egyébként, hogy az erre vonatkozó írásos bizonyítékokat is rövidesen beterjeszti a tanács elé. Ebben azután részletesen felsorolnak minden a MÁV.-tól kapott támogatást.

A tanács ezt a bejelentést is tudomásul vette, majd a küldöttség tagjai eltávoztak a tanács üléséről.

— A ker. tanácsadó iroda a Ker. Nemzeti Liga debreceni osztályának a szegényorsó magyar emberek istápolására és jogi tanácsadásra alakult szerve mindennemű utbaigazításra ismét rendelkezésre áll minden szerdán és szombaton délután 6 tól 7-ig. (József kir. hg u. 16., bejárat a kapu alatt.)

Zivuska Andor

költeményei:

„Meghitt órák“

cím alatt most jelent meg.

Kapható: 4 P-ért

a **„HAJDUFÖLD“**

kiadóhivatalában, Piac-utca 50. szám.

HIREK

1928 február 17 (Péntek)

Prot.: Donát Kath.: Donát

A Meteorológiai Intézet jelentése:
Időjárás: Változékony idő lecsapódásokkal, nyugat felől hűemelkedés.

Városi múzeum 9—12-ig 2—4-ig.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Megváltó (Piac-u. 18.) Arany Egyszervu (Kossuth-u. 8.) Muraközy Hunyady-u. 5.) Magyar Korona (Péterfia-u. 10.) Nádor (Szent Anna-u. 66.) Csokonai Mester-u. 43.) Arany János (Csapo-u. 77.)

— **Klebsberg kultuszminiszter a debreceni Tisza István Társaság tiszteleti tagja.** Gróf Klebsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter a debreceni Tisza István Tudományos Társaság mind a két osztálya tiszteleti tagjává választotta. A miniszter ünnepélyes beiktatása a Tudományos Társaság tavaszi közgyűlésén fog megtörténni.

— **Eljegyzés.** Dr. Tunyogi Szücs Géza és neje, Bánó Julia leányát, Jucit eljegyezte Tüdös László okleveles gazda, néh. Tüdös Antal földbirtokos és neje, Vérffy Vilma fia.

— **A SZEFE választmányi ülése.** A Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete ma, pénteken este 8 órakor választmányi ülést tart, melyre a tárgy fontosságára való tekintettel a tisztikar és a választmány pontos megjelenését kéri az elnök.

— **Lengyel Elza ny. tanítónő halála.** Ismeretes az a megrondító, hirtelen haláleset, amely szerdán történt a Piac-utcán, ahol Lengyel Elza tanítónő hirtelen összeesett és pár perc múlva szívmérgzés következtében meghalt. Lengyel Elza hosszú ideig volt általánosan szeretett tanítónője a Dóczy Leánynevelő-intézet elemi iskolájának, ahonnan két évvel ezelőtt vonult nyugalomba. Hirtelen halála széles körökben őszinte részvétet váltott ki. A halálesetről a ref. Leánynevelő-intézet igazgatója a következő gyászjelentést adta ki: A debreceni református Leánynevelő-intézet igazgató tanácsa és tantestülete fájdalmas szívvel tudatja, hogy az intézetnek 34 éven át hűséges munkása, a tantesztületnek tisztelt és szeretett tagja, az elemi iskola nyug. tanítónője és igazgatója Lengyel Elza folyó hó 16-án elhunyt. A megboldogult példaképe volt a pontos és lelkiismeretes kötelességteljesítésnek. Emlékét kegyelettel őrizzük. Temetése folyó hó 17-én, pénteken délután 4 órakor kezdődik a Kossuth-utcai templomban, ahonnan a Kossuth-utcai temetőbe kísérik végső nyugalomra. Debrecen, 1928 február hó 16-án.

— **Modern fürdőszobai kazánkályha** zuhanyberendezéssel felszerelve és egy öntött vas fürdőkád József kir. herceg-utca 16. alatt eladó. Megtekinthető a házmesternél. Értekezhetni a „Hajdúföld” kiadóhivatalában.

— **Kivégzés lesz Székesfehérváron.** Budapestről jelentik: A székesfehérvári törvényszék fogházának udvarán pénteken reggel kivégzik Steirer János molnárlegényt, aki a múlt év január 6-án Dunaadony révkozmájában meggyilkolta Müller Vilmos kocsmáros és feleségét, továbbá súlyosan megsebesítette a cselédleányt is.

— **Iparosoknak, kereskedőknek** nélkülözhetetlen „Debrecen Tel-es Cimtára”

— **Hortobágyi nóták Pálffy József hortobágyi képzőművész kiállításán.** Pálffy József festőművész hortobágyi képzőművész kiállításán tárlat vezetésre sikerült megnyerni dr. Ecsedi István egyetemi magántanárt. A kiállítás képeit a Hortobágy pusztá költészetébe fogja beállítani. A hortobágyi hangulat festésére dr. Ecsedi István hortobágyi nótá gyűjteményéből fog néhányat bemutatni. A nótákat Benicsik Árpád tanítójelölt éneklé és egy vonósnégyes kíséri. A tárlatvezetés ma, pénteken délután fél hat órakor kezdődik a városháza közgyűlési termében.

— **Az osztályorsjáték huzása.** Az osztályorsjáték huzásán a következő nagyobb nyeremények huztak ki: 200.000 pengő nyert: 8451. 4000 pengő nyert: 34855. 2000 pengő nyertek: 30467 40741 54544 77629. 1000 pengő nyert: 49564. 600 pengő nyertek: 11888 14034 33994 42215 51440 53732 59971 61889 64766 71170 72062 79916. Ezenfelül 500 pengő nyert 31 szám, 200 pengő nyert 114 szám és 125 pengő nyert 1836 szám. A huzás folytatása ma reggel fél kilenc órakor lesz.

— **Tiltott határátlépés miatt kitiltottak az országból egy felirónót.** Nagy Juliánna felirónót, aki még a múlt év júniusában jött át határátlépéssel oláh megszállott területről, de sem a határátlépési igazolványát nem mutatta be, sem az itt tartózkodásra nem kért engedélyt, a rendőrség külföldieket ellenőrző osztályán, miért is a rendőrbíró 8 napi elzárásra büntette. Nagy Juliánna ügyében folyamatba tették az ország területéről való kiutasítási eljárást.

— **A katonazenekar vasárnap délelőtti műsora a Városház étteremben.** 1. A portici néma. 2. Rigoletto opera. 3. Stradella nyitány. 4. Tannhäuser. 5. Paganini operettegyveleg. 6. Rieni nyitány. 7. Csattan a csók operettegyveleg. 8. Oberon opera. A katonazenekar délelőtti hangversenye déli egy óráig tart a Városház étteremben.

Heti befizetéses könyveoskák heti 50 fillértől a Kölosönös Segélyező Egyletnél válthatók!

— **Sakkör alakult Hajduböszörményben.** Megírta már a Hajdúföld dr. Nagy Géza böszörményi szimulán versenyevel kapcsolatban, hogy az ottani sakk-kedvelők egy sakkör megalakítását határozták el, Kovács Gábor kezdeményezésére. Február 15-én szerdán e terv meg is valósult a „Kereskedő Otthonban” tartott alakuló közgyűlésen. Az egyesület „A Hajduböszörményi Sakk-kör” néven a következő tisztikarral alakult meg: Elnök: H. Fekete Péter polg. leányisk. igazgató. Alelnök: Váczy József. Titkár: Kovács Gábor. Jegyző: Szeszák Gyula. Ügyész: dr. Terestényi István. Pénztárnok: Pongor Gyula. Ellenőr: Száifeld Alajos. Háznagy: Harsányi Ferenc. Könyvtáros: Varga Lajos. Választmányi tagokká lettek: dr. Gacsályi Sándor, Daróczy Pál, Kövér Andor, Oláh Márton, Sóvágó Imre. Tiszteletbeli taggá választották: dr. Nagy Gézát és Cseh Belát, a Kereskedő Otthon elnökét.

— **Watermann és más gyártmányú valódi arany tolltollak és mindennemű irodafelszerelési cikkek nagy választékban kaphatók** Csáthy egyetemi könyvkereskedésben, Piac-utca 8

— **Lapunk Budapestben állandóan olvasható a Park szálloda kávéházában.** VIII., Baross-tér 10.

— **Rádió-műsor.** Február 17. Péntek. Budapest. D. e. 9.30, 12 és d. u. 3: Hírek, közgazdaság. 1: Időjárás- és vízállásjelentés. 4: „Asszonyok tanácsadója”, Teórké Arányi Mária előadása. 5: Sportelőadás, Mártonfy Miklós dr.: „A nemzetközi sportszövetségek”. 5.45: Wlassics Tibor báró szerzői estje. Közreműködnek: Feleki Sándor dr., a Petőfi Társaság tagja, Wagner Károly dr. operanékes. Sz. Solymos Bea előadóművésznő. Zoltán Irén, a Városi Színház tagja, Molnár László hangversenyénekesnő és Orbán Gábor dr. 7: A m. kir. Operaház „A négy házsártos” előadása. 9.45: Pontos időjelzés, hírek. — Utána a Dunapalota nagyszállóból Bachmann jazz-band.

Külföld. Bécs (517.2 és 577) D. u. 4: Hangverseny. 7.30: Gramofon-zene. 8.30: Bernstein: A tolvaj. Szimf. Berlin (483.9). D. u. 5: Szórakoztató zene. 9.15: Kamarazene. 10.30: Vidám-est. Boroszló (322.6) D. u. 4: Szórakoztató hangverseny. 8: Szindarab előadás. Majna-Frankfurt (428.6) D. u. 1: Gramofon-zene. 8: Szimfonikus hangverseny. — Utána gitár-est és hangverseny Kasselből. Prága (348.9) D. u. 4.30: Hangverseny. 7.15: Fuvószene. 8.10: Tarka-est. 10.20: Táncczene. Róma (450) D. u. 5.30: Táncczene. 8.45: Szimfonikus hangverseny. London (361.4) D. u. 1: Gordonka- és zongorahangverseny. 1.30: Orgona. 2: Hangverseny. 4.50: Gyermek-zene. 7: Hangverseny. 8.45: Tarka-est. 9: Szimfonikus hangverseny. 11.35: Zongoradarabok.

— **Kérelem!** Bárminő szerény állást kér minden irodai teendőkből jártas menekült tisztviselő, számvitel, könyvelés, önálló levelezés és gépirásban jártas, aki évek hosszú során át ügyvédi irodában működött. Szíves értesítést kér: dr. vitéz Szilágyi Dénes ügyvéd ur irodájába. Piac-utca 44. sz. Telefon: 6—39.

— **Szombaton este Bihari Sándor a Csokonai-színház művészeinek rendezésében a farsang második nagy „Dinom-dánom” estje a Városház étteremben.**

— **Adomány a baraklakóknak.** Özv. Zoltán Jánosné a fekete barak nyomorgó lakói számára két zsák burgonyát és két zsák babot juttatott el kiadóhivatalunkba. Az adományért, amelyet rendeltetési helyére juttatunk, a nyomorgók nevében ezúton mondunk hálás köszönetet.

— **Marólggal megmérgezte magát.** Kozák Gyula cukrászárúító tegnap este Moskovits Lipót Csapó-utcai kocsmájában marólggal megmérgezte magát. A mentők beszállították a belgyógyászati klinikára, ahol gyomormosást végeztek rajta.

— **Dühöngő részeg a mentőautó előtt.** Vadász Mihály vasöntősegéd tegnap délután a Csapó utca 40. számú ház előtt odaállott a rohanó mentőautó elé, azt megállította és semmiképpen sem akart az uttestről távozni. A kinos botrány látára nagy tömeg verődött össze, míg a dühöngő embert a rendőrök megfékeztek és előállították a rendőrségre. Vadász Mihály annyira ittas volt, hogy nem lehetett kihallgatni s ezért őrizetbe vették. Tegnap délelőtt a kihágási rendőrbíró botrányokozásért 40 pengő pénzbüntetésre ítélte Vadász Mihályt.

— **Kiállítás a gazdasági népiskolában.** A debreceni II. számú állami gazdasági népiskola részben a saját tanuló részére, részben a felnőtteknek a női kézimunka és a mezőgazdasági háziipar köréből a tél folyamán tanfolyamot rendezett. A tanfolyamon feldolgozott anyagból február 18-án az iskola Kishegyesi-ut 3 szám alatti tantermeiben kiállítást rendez.

— **Hivataloknak, egyesületeknek, kereskedőknek, iparosoknak** nélkülözhetetlen „Debrecen Cimtára”.

Az ÉME választmányi ülése

Az Ébredő Magyarok Egyesületének debreceni csoportja hétfőn, február 20-án délután 6 órakor tartja Kálvin-tér 13. szám alatt levő egyesületi helyiségében e havi választmányi ülést, amelyre az összes választmányi tagok megjelenését kéri az Elnökség.

— **A vasutas nyugdíjasok figyelmébe.** A vasutas nyugdíjasok helyi szakköre február 19-én d. e. 9 órai kezdettel a nagyalomás II. osztályu várótermében taggyűlést tart a központi elnökség és dr. Homonnay Tivadar országgyűlési képviselő részvételével. Felkérjük nyugdíjas kártársainkat, hogy azon pontosan és minél számosabban megjelenni szíveskedjenek. Az elnökség.

— **Debrecen Cimtára kapható minden könyvkereskedésben.**

— **Összeesett az utcán.** Orosz Mária cselédleány tegnap a késő délutáni órákban összeesett az utcán. A mentők beszállították a belgyógyászati klinikára, annak megállapítása végett, hogy mi okozta a cselédleány hirtelen rosszulletét. A rendőrség bevezette a nyomozást a rosszulletett ügyében.

— **Felelősségre vonják a Hatvan-utcán gázoló autó vezetőjét.** A Hajdúföld pár nappal ezelőtt beszámolt a Hatvan-utcán történt, könnyen végzetessé válható szerencsétlenségről, mikor is a D. 19.507. számú autó elütött egy Feldmann Ilona nevű leányt. Az autó vezetője, mikor a szerencsétlenség megtörtént, nem állott meg, még csak nem is lassított, hanem tovább robotgott. Rendelet van pedig erre vonatkozólag, amelynek értelmében az autóvezető köteles az általa elütött egyént fölvenni és orvosi segítséget keresni, vagy súlyosabb esetben a klinikára beszállítani. Horváth Ferenc gépkocsivezető mulasztását súlyosítja az a körülmény, hogy a baleset megtörténte után nem állott meg. A safför ellen megindult a kihágási eljárás.

— **Balázs Árpád magyar nótá estje az Arany Bika disztermében** március 17-én, Szombaton. Jegyek előjegyezhetők Antalffy József könyvkereskedésében. Telefon 612.

— **Balszendők nem nélkülözhetik Debrecen Cimtárát.** Ára csak 6 pengő.

Budapestre utazik?!

20 százalékos engedményt kap, mint ezen lap előfizetője olcsó szobárainkból,

10 százalékos engedményt kap, olcsó éttermi árainkból. (Kittűnő házikonyha!)

5 pengőt megtakarít autótaxi költséget, mert gyalog átjöhetsz egy perc alatt a pályaudvarról.

Ötthon érzi magát jól fűtött szobáinkban.

Elsőrendű kiszolgálás, szigorú családi jelleg.

Saját érdeke ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg

Grand Hotel Park
Nagyszálloda
BUDAPEST,

VIII. Baross-tér 10. szám
A Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben.

Közérdekű levelek

Hogyan lehet leszállani a villamosról a Hortobágy-malom megállójánál? Nehezen, ha sár van. A megálló tábláját tartó oszlop körül van ugyan egy kis téglázat, de a kocsi nem mindig ott áll meg, hogy az utas a téglázatra léphessen. De meg a nyugati oldalon levő nyitva álló ajtóból csak a sárba lehet lépni. Ha pedig valaki megkockáztatja, hogy a kitélé menő kocsiból a keleti ajtón szálljon le: a kalauz erőlyesen rászól a sárt kerülő utasra, hogy nem ott van a leszállás. Neheztelésének a hangja még akkor is rezeg, ha az utas már elmaradt a sárban. A bajon segíteni kellene, vagy azzal, hogy mindenik leszálló ajtóhoz téglajárda készülne, vagy pedig a kalauz urak megengednék a leszállást ott, ahol sár nélkül le lehet szállani és ha nem méltóztatnának olyan erőlyesen reámordulni az utasra, mint azt ma is megtették egy urinóval szemben, ki ölében kis leánykájával ugyancsak gyöngéd figyelemzetésben részesült az erőlyes kalauz részéről. Egyébként ezen a helyen a járdáról is célszerű lenne tevezető téglajárót rakni, mert fakadaskor itt is nagy sárban lehet akár leszállani, akár felülni. Szíves figyelmébe ajánljuk ezt a kis fogytakozást az igazgatóságnak. Egy s z e m t a n u.

EGYESÜLETI

és TÁRSADALMI HIREK

A vasutas nyugdíjasok szakköre 19-én délelőtt 9 órai kezdettel a nagyállomás II. osztályu várótermében taggyűlést tart a központi elnökség és dr. Homonnay Tivadar országgyűlési képviselő részvételével. Az elnökség.

A hajduböszörményi MANSz csoportja február 18-án, szombaton este 8 órai kezdettel nagyszabású teaestélyt tart, tombolával és reggel 4 óráig tartó táncmulatsággal egybekötve. Tekintettel a nagy érdeklődésre, ezúttal a Tisza István-ház disztermében lesz az estély.

Tájékoztató értekezlet az országos lovasnapokról. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara február 19-én, vasárnap d. e. 11 órakor a Polgári és Gazdakör helyiségében tájékoztató értekezletet tart az országos lovasnapokról. Megjelenésre ezúton kéri fel a város gazdatársadalmát.

A Templomegyesület február 17-én vallásos szakcsoporthoz gyűlésen Hegedüs Kálmán püspöki segédlelkész tart előadást „Krisztus személyisége” címmel, délután 6 órakor a Kollégium disztermében. Belépő díj nincs. Mindenkit szívesen vár a vezetőség.

Fővárosba utazó olvasóinknak páratlan kedvezményt nyújt a Keleti pályaudvarral szemben levő, elsőrangú Park-szálloda, amennyiben a szobák árából 20 százalék, az éttermi árakból pedig 10 százalék engedményt ad kiadóhivatalunkban díjmentesen kapható utalványok ellenében. Egyben felhívjuk a Park-szállodának lapunk más helyén olvasható hirdetésére szíves figyelmét.

Szerezünk takarékbetétkönyvet a Kölosönös Segélyző Egylettől.

Ha körleveleket akar küldeni, rendelje meg Debrecen Címátárát.

Fogászat Debrecen, Szent Anna-u. 6. sz. A fog orvoslás körébe vágó műveleteket, mint fog és gyökérhúzás, fogtömés, koronákat, hidakat stb. törtött vagy régt fogso-rokat használhatóvá alakít. Mérsékelt árak részletfirtésére is. Vecsey Antal áll. vizsgásoft fogász.

SZÍNHÁZ

A Csokonai-színház műsora:

Péntek este C) bérletben: **Páros csillag**. Harmadszor.

Szombat délután fél 4 órakor, olcsó zónaelőadásul: **Mesék az írógepről**.

Szombat este fél 9 órakor bérlet-szünetben: **Bohózat egy párisi szállodában**. Csak felnőtteknek.

Vasárnap délután fél 4-kor: **Mesék az írógepről**. Zóna-előadás.

Vasárnap este: **Páros csillag**.

Hétfő A) bérlet: **Külváros**. Ujdon-ság. Bemutató.

Kedd bérlet-szünetben: **Külváros**. Másodsor.

Szerda délután 3 órakor: **Egy szegény ifju története**. Ifjusági előadás.

Szerda este B) bérletben: **Külváros**.

Csütörtökön este fél 9-kor bérlet-szünet: **Bohózat egy párisi szállodában**. Csak felnőtteknek!

A színházi iroda hírei:

Ma, pénteken este fél 8-kor C) bérletben és vasárnap este bérlet-szünetben: **Páros csillag** nagyhatású színmű 4 felvonásban. Halasi Mariska ragyogó alakítását nézze meg a **Páros csillag**-ban. Forgács Sándor parádés hármas szerepe fénypontja a **Páros csillag** páratlan előadásának!

László Gyula jegyzője kedves, közvetlen, nagyszerű figurája a **Páros csillag**-nak!

Fülöp Sándor ferdenyaku paraszta-lakja kabinetalakítás.

Herman Mancsi, Szigethy Andor, Mihályi, Turbók Rózi, Szathmáry Margit egyenkint és összesen bravuros szereplői a **Páros csillag** c. nagyszerű újdonságnak, mely csak ma este és vasárnap este kerül színre a **Külváros** bemutatójáiáig.

Külváros, Langer szenzációs újdonsága, a Magyar Színház slágere érdekes, lebilincselő cselekményével, mozi-szerű 12 képből álló jeleneteivel bizonyára a debreceniek érdeklődését is fel fogja kelteni az európaszerte írenetikus sikerrel bemutatott izgalmas darab iránt, melynek előadását Kardoss Géza rendezi.

Külváros hétfői bemutatóján a főszerepeket Herman Mancsi, Halasi Mariska, Kardoss Géza, Rajz Ferenc, Fülöp Sándor, László Gyula, Szigeti Jenő játsszák.

Holnap, szombat este fél 9 órakor: **Bohózat egy párisi szállodában**. Kacagó-est!

Főszereplők: Herman Mancsi, Szigeti Jenő, Bartha István, László Gyula, Rajz Ferenc, Mihályi, Szathmáry Margit, Turbók Rózi, Bakoss Gyula.

Bohózat egy párisi szállodában — holnap előadása kivételesen fél 9 órakor veszi kezdetét. A színház igazgatósága ismételtlen nyomatékosan figyelmezteti a szülőket, hogy serdülő gyermekeiket semmi szín alatt se engedjék a **Bohózat egy párisi szállodában** előadására, mivel azt kizárólag felnőttek nézhetik meg! Jegyelővét!

Mesék az írógepről — holnap, szombaton délután fél 4-kor zóna-előadás keretében kerül színre!

Mesék az írógepről — holnap délután fél 4-kor olcsó helyárrakkal. Vasárnap délután fél 4-kor mérsékelt árakkal: **Mersz-e Mary?**

Külváros — hétfőn este kerül bemutatásra!

Egy szegény ifju története — Feuille-t régi híres színműve szerdán és csütörtökön délután 3 órai kezdettel

ifjusági előadásul szerepel játékre-n-den.

Egy szegény ifju története — olcsó helyárrakkal szerdán és csütörtökön délután. Jegyváltás vasárnap-tól.

Mozgósínházak közleményel:

Péntek—vasárnap

VIGSZÍNHÁZ

VILÁGFILM!
BUDAPESTTEL EGYIDEJÜLEG!
Tolsztoj Leó világhírű regénye:

Feltámadás

filmen 10 felvonásban.
A főszerepekben ROD LA ROQUE és DOLORES DEL RIO.

Megelőzik:
Két amerikai bohózat.

APOLLO

VILÁGATTRAKCIÓ!

H. SUDERMANN világhírű regénye nyomán:

A rókaut.

(A Königsbergi diák)
dráma 10 fejezetben.

Megelőzik:
Nadrágot neki!
amerikai bohózat.

URANIA

Szombattól! Szombattól!

KORDA SÁNDOR attrakciója:

A tizenegy ördög

az első nagy foobal film 9 felvonásban.
A főszerepekben: EVELYN HOLT és GUSTAV FRÖHLICH.

Megelőzi:

A lovas tengerész

vig történet 7 felvonásban.
A főszerepekben: BUFFALO BILL jr.

Magyar kupamérkőzés Nyiregyházán

Vasárnap Nyiregyházán a bajnokjelölt NyKISE a Szombathelyi MÁV-al játszik magyar kupamérkőzést. A szombathelyi együttes nyáron már volt Nyiregyházán s akkor a NyTVE ellen győzött 2:1 arányban az országos bajnokság során. Most az NyKISE győzelme várható. Győzelmével a NyKISE a profi III. kerülettel kerül össze.

Fuzionál Berettyóújfalui két sportegyesülete. Berettyóújfaluban most akció indult meg, amelynek célja, hogy a BUSE és BIKSE fuzionáljanak. A tárgyalások már előrehaladott stádiumban vannak.

Megalakul a kerületi teniszszövetség. Március 4-én megalakul a kerületi teniszszövetség, amelynek székhelye Debrecen lesz. A debreceni kerülethez tartoznak majd Nyiregyháza, Szolnok, Berettyóújfalui, Hajdunánás, Tiszalök, Karcag stb. A teniszszövetség elnökévé báró Vay

Kapcsolási vázlatokat, díjtalan szakfelvilágosítást ad a

budapesti Barta és Társa rádiós cég

helyi képviselő

Simon Jenő rádió-, villany-, gramofonszaküzlete

József kir. herceg-utca 3. szám,

Telefon: 13—22.

Miklóst, a hirneves tiszalöki tenniszszőzöt akarják megnyerni, alelnöknek pedig dr. Ruzska István ügyvédet és Dobó István ezredesét. Főtít-kár dr. Benkő Lajos ügyvédjelölt lesz, ő végzi a szervezés és előkésztés munkáját is.

Bocskay nagyban készül a vasár-napi bajnoki mérkőzésre a Nemzeti ellen. A Bocskay felállítása még nem végleges, az egyesület körében remélik, hogy már Teleki is játszhat. A közvetlen védelem Farkas—Molnár Dettrich, vagy Baik lesz, a fedezetsor Keviczky, Siposs, Fejér, esetleg Varga összeállításban játszik. A csatársor összeállítása Markos, Seiden, Vampetics, Semler, Mertin lesz. A mérkőzés a Diószegi-uti pályán lesz háromnegyed 3 órai kezdettel. A Nemzeti legjobb erőivel jön Debrecenbe.

A TÖZSDE

A pengő Zürichben 90.85

Budapest 90.85,- Berlin 124.02, Newyork 519.96, London 2534.62 és fél, Páris 20.43 és háromnegyed, Milanó 27.54, Prága 15.41, Belgrád 9.13 és fél, Bukarest 3.20, Bécs 73.22 és fél, Amsterdam 209.25.

Hivatalos devizaárfolyamok.

Egy angol font 27.85—28, száz „belga” 79.50—79.80, száz cseh korona 16.90—16.98, száz dán korona 152.90—153.50, száz doillár 569.35—571.35, száz francia frank 22.68—22.85, száz hollandi forint 229.75—230.75, száz lengyel zloty 64.10—64.50, száz leu 3.49—3.54, száz lira 30.30—30.50, száz német márka 136.15—136.65, száz osztrák schilling 80.35—80.70, száz norvég korona 151.95—152.55, száz svéd korona 151.95—152.55, száz svéd korona 153.25—153.85, száz spanyol peseta 97.10—97.70 pengő. — A nemesfémpiacon a magánforgalomban a huszkoronás aranyat 23—23.20, az ezüst egykoronást 0.40—0.44, a gorintost 1—1.20, az ötkoronást 2—2.30 pengővel jegyezték.

Gabonatözsde.

A készrúpiacon a tözsdeidő elején a tengerentúli terménypiacok lanyhább irányzata ellenére is tartott volt az irányzat. A tiszavidéki búzát 31.30—32.30, az egyéb származásu búzát 31.20—32.05 pengővel jegyezték faj-suly szerint. A rozs ára 29.40—29.65 pengő között mozgott.

A liszt- és őrléményiacon a malmok nem változtatták meg lisztárait.

A terménycikkek piacán a tengeri és az árpa iránt élénk a kereslet, azonban mind a két cikkből csak kisebb tételek kerültek eladásra.

Állatvásár.

A sertésvásáron tartott volt az irányzat. Árak: zsirsertes öreg Ia 1.—461.48, Ia 1.38—1.40, fiatal nehéz 1.58—1.60, közép 1.46—1.50, angol urasági 1.58—1.62, szalonna nagyban 1.66—1.70, szedett 1.44—1.50, süldő 1.56, zsír 1.92, szalonnás hasított sertés 1.80—1.88 pengő kg.-ként.

170—928. vh. sz.

Arverési hirdetmény

Elárverezek Debrecenben Erzsébet-utca 20. szám alatt 1928 február hó 24-én 1240 pengőre becsült u. m.: autókat, zongorát és egyebekből álló ingóságokat.

Debrecen, 1928 február hó 16.

Lőrincz Endre
kir. bir. vjhó.

APROHIRDETESEK

A legkisebb hirdetés 10 szóig 30 fillér. Minden további szó 3 fillér. Vasárnap a legkisebb hirdetés 10 szóig 40 fillér. Minden további szó 4 fillér. A vastagabb betűkkel nyomott szavak duplán számítatnak.

KÉRJÜK VIDÉKI HIRDETŐINKET,

hogy az apróhirdetések díját pontosan kiszámítva (levelezés, házasság rovat díja kétszeres) vagy készpénzben vagy bélyegben előre beküldeni sziveskedjenek. Kiadóhivatal.

LEVELEZÉS

JELIGÉS LEVELET

csak délelőtt 11 és 12 óra közt adni a kiadóhivatal.

„Aki mer az nyer”

Jeligére levél van a kiadóban. 108

Az igaz tavaszra

érkezett levelét szombat után kaptam, kérem vasárnap jelzett időben, jelzett helyen megjelenni. 766

Angol étteremben

szerdán este e lapra figyelmeztetett s megcsodált fekete haju bájos, szép asszonykát kérem, írjon! ismeretség lehetséges-e? hol? és mikor láthatom? „Bámulója.” 109

Vidéki

jobb iparossal leveleznek. Leveliket „Hilda” jeligére a kiadóba kérek. 101

Megértő

művelt urinó diszkrét ismeretségét keresem. Anyagi érdek mindkét résztől kizárva. Levelét a megérthetőség elképzelésének részletes leírásával és a kor megjelölésével „Reális szerelem” jeligére a kiadóhivatalba kérek. 86

Szeretnék

megismerkedni jobb fiúval. Választ „Ószirozsa” jeligére a kiadóhivatalba kérek. 81

26 éves

jómódu, kellemes modoru fiatalember szórakozás céljából szívesen levelezne intelligens, feltétlen urileánnyal. Levelét „Barna fiú” jeligére a kiadóhivatalba kérek. 84

Uraim!

Feltűnően csinos urileány szívesen levelezne korrekt uriemberrel. Csak komoly levelekre válaszolok. Levelét „Bálskirálynő” jeligére a kiadóhivatalba kérek. 85

Jeligés levélre

érkező választ csak az értesítési díj (hétköznapi 60 fillér, vasárnap 80 fillér) beküldése esetén jelezhetjük és adhatjuk ki. Kidóhivatal.

HÁZASSÁG

Hosszas önkínzó

tusakodás után határozottam el magamat e szokatlan lépésre. Igen! nősülni akarok. Hatvan hold földem van s már unom a magányt. Meg akarok ismerkedni föltétlen urileánnyal házasság céljából. Lelki értekeket keresek csupán. Intelligens, subtilis női lelkű, aki hű társam akar lenni. Fényképpel ellátott teljes című leveleket „Köszöntöm a napsugarat” jeligével kérem jelezni. 100

Magas szóke

fiú vagyok. Teljesen árva, aki a családi életben óhajtja megtalálni boldogságát. Állásom fényes társadalmi állás, bár fizetésem nem áll arányban ezzel, miért is olyan urileánnyal óhajtok megismerkedni, kinek állásom imponál és megfelelő anyagiakkal tudna hozzájárulni a házassághoz. Csak fényképpel ellátott teljes című levelekre válaszolok. Discretio becsület szavammal biztosítva. Levelét e lapban „Álom és boldogság” jeligére kérem küldeni. 106

Nyomtatás a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debrecen, Ferenc József-ut 59. — Kiadja a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat

Miskolci cukrász és cukorkakészítő ötvenéves nőt keres élettársnak. Levelét „60” jeligére kiadóba kérek. 96

Hirdetőinket kérjük,

hogy az apróhirdetések díját pontosan kiszámítva (Levelezés, házasság egy szó hétköznapi 6 fillér, vasárnap 8 fillér, vastagabb betűkből kétszeres; a legrövidebb szöveg is 60 fillér, illetve 80 fillér) sziveskedjenek beküldeni. Lehet bélyegben is.

LAKÁS

Király kávéi

mégis a legjobb! Olcsó, kiadós, kiválóan zamatos. Dégenfeld-tér 11. 1050

Kiadó

egy nagy pincszoba, Erzsébet-utca 61. Lelépés nincs. 1040

4 szobás

lakást keresek május 1-re, lehetőleg, fürdőszobával orvosi rendelőnek Péterfia vagy a Piac-utcai részen. — Cim a kiadóban. 1027.

Elsőrendű
házikoszt, négyfogásos ebéd 80 fillérért kapható, úgy kihordásra, mint bennétkezésre Csapó utca 19. szám (Knoh ház), udvaron közvetlen balra.

Óbor

tisztán kezelt saját termésű 50 literen felül, literje 1 pengőért eladó. Miklós utca 21. 1022.

ELADÁS

Pékek figyelmébe!

Egy 30-as feladó gép eladó, Ozga pék, Nyilas-telep. 1048

Bor

15 hl. kisebb tételekben is eladó, Szávay Gyula-utca 6. 748

300 kévecsutka

új földön eladó. Arany János-utca 30., Blazsek. 1041

Keszthelyen

négyszobás ház szép telekkel eladó. Baumné, Vörösmarthy-utca. 1045

Autó

6 üléses Fiat, használt, új modern karosszériával, új alkatrészekkel, új gummikkal, új villamosberendezéssel ellátva eladó, hajdusámsoni főjegyzőnél. 1025.

Rádó

3 lámpás teljesen új felszereléssel, vagy anélkül eladó. Esetleg méhekkért elcsereítható. Cim a kiadóban. 1014

15 kg.

száraz kenyérhaj eladó. Cim a kiadóban. 1039

A HAJDUFOLD HIRDETÉSÉNEK

AZ EREDMÉNYE NAGY, ÁRA OLCSÓ!

Fürdőszoba berendezés

fürdőkáddal, hozzávaló fűtőkályhával stb. teljesen jó állapotban eladó. Megtekinthető és értekezni lehet József kir. herceg utca. 16. házszámánál. 1047.

AJÁNLAT

Hajduszoboszlón

a Rákóczi-ut 5. sz. alatt kettős pékemence azonnal kiadó. 762

Egyetemi

hallgató középiskolás tanítását elvállalja, Csemete-utca 12. 746

Négy fogásos

uri ebédoszt kihordásra, havi 36 pengőért kapható. Cim: Városháza trafik Piac-utca.

Középkori

uriasszony uricsaládhöz vagy magános urhoz házvezetőnőnek ajánlkozik. Cim a kiadóban. 1033

Esküvők,

vacsorák főzését vállalom. Darabos-utca 45. szám alól lakásom át-helyeztem. Szilágyiné, Szent Anna-utca 8.

Egy

3 lámpás hangszórós rádió eladó. Megtekinthető Teleky-utca 80. szám. 6. ajtó. 1008.

Eladó

2 és fél hold jól termő szőlő, gyümölcsös, szép nagy uri lakással, gazdasági udvarral. Miklós utca 21. szám. 1023.

Hajduszoboszlói

hőforrásról két holdnyi gyümölcsös-kert eladó. Tulajdonos Kürthy János I. 174. 1030

KERESLET

Főzni

és fejni tudó mindenesnőt keres magános ur. Fiu cseléd van. Láposy Béla, Nagyrábé. 763

Született

német óraadó tanárnőt keres, kinek tandíj fejében ruhát varr perfekt varrónő. Cim a kiadóban. 1040

Kerti

munkához állandó alkalmazással fiatalembert keresek. Simonyi-ut 9. 749

Nőiszabó tanulók

felvételnek Kovács varrodájában, ref. püspöki palota. 1026.

Középkori

állami nyugdíjas, teljesen megbízható, bármilyen állást elfogad. Cim a kiadóban. 1034

VEGYES

Haszonbérlet

Nyulason 300 négyszögöl több évre, esetleg konyhakertészetre kiadó. — Megbizottam: Dr Szücs Andor ügyvéd, Szent Anna-utca 6. 764

Örökbe adnám

7 hónapos fiugyermekemet, Csapó-utca 19., udvarban balra. 1049

Koncertbérlet,

két egymás mellett levő hely a 13-ik sorban, az évad további részére átadó. Cim a kiadóhivatalban. 1054

7 hónapos

vadászkutyám van eladó, Nagy Pál-utca 11. sz. 1044

Kurián Gyula

órás és ékszerész Debrecen, Ferencz József-ut 42. 1042

Farkaskutyák

tisztavérű (of Alasca) kilenchnapos-him és szuka kaphatók Hungári-ut 4. szám. 1035

SIRKÖVEK

minden kivételben olesón, részletfizetés is beszerezhető

Hunyadi-u. 14.

Olcsóbb a bornál a pezsgő

1 üveg 5 pengő,

Palack bor 2 pengő.

KEMÉNY JÁNOS

„KISPIPA” ÉTTERMÉBEN.

Zsirosszóda

szappanfőzéshez

legmagasabb fokú garantált minőségű nagyon olcsón kapható:

STERN festéküzletében

Piac-u. 10. (Bikával szemben.)

! Saját érdekében!
! győződjön meg!

Kegyűtárgyak, üveg, porcellán és képeret állandó raktára vitéz **GAÁL LAJOSNÁL** Debrecen, Szent Anna-utca 5. szám.

Tüzifa

legjutányosabban beszerezhető

a Tüzelő- és Épületfa Kereskedelmi R.-T.-nál

DEBRECEN,

Sas-utca 4.

(Kölcsönös Segélyző palota.)